

MEĐUNARODNI SUD ZA KRIVIČNO GONJENJE LICA
ODGOVORNIH ZA TEŠKA KRŠENJA MEĐUNARODNOG HUMANITARNOG
PRAVA POČINJENA NA TERITORIJI BIVŠE JUGOSLAVIJE OD 1991. GODINE

IZJAVA SVEDOKA

PODACI O SVEDOKU:

Ime i prezime: Vesela Damjanić

Nadimak/pseudonim:

Očevo ime: Lazo Milić

Adresa:

Telefon: Datum rođenja: 29. septembar 1937. Pol: ženski

Nacionalnost: srpska Veroispovest: pravoslavna

Trenutno zanimanje: Prethodno:

Jezik/jezici koje govori: srpsko-hrvatski

Jezik/jezici koje piše (ako se razlikuje od navedenih):

Datum razgovora: 8. juli 1999.

Razgovor vodila: Plony Bos

Prevodilac: Andrea Čačić

Jezici korišćeni u toku razgovora: srpsko-hrvatski i engleski

Imena svih lica prisutnih tokom razgovora:

Potpis: /potpisano/

IZJAVA SVEDOKA:

Rodena sam u Biskupiji, opština Knin, a u aprilu 1957. udala sam se za Lazu Damjanića, rođenog 16. juna 1933, fabričkog radnika. Zajedno smo otišli da živimo u Vrbnik i tamo živim i danas. Imam četvero dece - tri kćerke i jednog sina. Kćerke ne žive u Vrbniku.

Trenutno živim sa svojim sinom Rajkom, rođenim 6. januara 1963., i zaovom Anđelijom Damjanić, rođenom 5. maja 1924. Rajko je posle bolesti koju je dobio posle rođenja ostao invalid, a Anđelija je gluvonema nakon bolesti koju je imala u detinjstvu. Završila sam četiri razreda osnovne škole.

U petak 4. avgusta 1995., videla sam ljude u automobilima, traktorima i zaprežnim kolima kako prolaze pored moje kuće i odlaze u pravcu Knina. Dok su prolazili, bila sam blizu puta i rekli su mi da beže od hrvatskih vojnika koji zauzimaju područje. Rekla sam mužu da i mi treba da odemo, ali on je odbio zbog našeg sina invalida i zato što je mislio da ga zbog njegove poodmakle dobi neće dirati. U subotu ujutro 5. avgusta 1995, oko 03:00 časa, čula sam buku iz pravca Knina koja je podsjećala na pucnjavu.

U nedelju 6. avgusta 1995. bila sam kod kuće sa svojim pokojnim mužem Lazom Damjanićem, sinom Rajkom Damjanićem i mojom zaovom Anđelijom Damjanić. Moj muž Lazo je imao epilepsiju i posle dva napada su mu ostali oštećeni nervi na licu. Zato mu se glava nekontrolisano tresla. To se jasno vidjelo. Nije imao poteškoća u kretanju. Sjedili smo ispred kuće u dvorištu, a moj muž je otišao u podrum. Čula sam pucnjeve u vazduh. Dok je bio u podrumu oko 08:30 sati, u naše dvorište su ušla dva vojnika sa crnim povezima oko glave.

Bili su jako mladi - nisu bili stariji od 20 ili 21 godinu. Jedan je imao dugačku, plavu kosu koju je nosio u repu. Drugi je imao tamniju kosu, koju je takođe povezao u rep. Obojica su bila visoka oko 1.78 m, mršavi, dugačkog lica i bez brade i brkova. Nosili su tamne maskirne uniforme. Ne sećam se oznaka. Čula sam da nisu sa područja. Nosili su puške s okruglim šaržerima. Približili su mi se i pitali da li se neko skriva u

kući. Videla sam muža koji je izašao iz podruma. Videla sam kad su ga zgrabili za ruke i odveli kroz kapiju, prema putu. Čula sam ga kako ih pita: "Gde me vodite?"

Skočila sam za njima. Odveli su ga na put. Videla sam ga kako tresu glavom. Čula sam jednog od njih kako kaže: "Samo ti tresi glavom, nećeš dugo." Preklinjala sam ih: "Molim vas, deco, nemojte, ostavićete tri invalida." Jedan od njih rekao: "Goni se, ženo, pre nego i tebe ubijemo".

Ponovo su pucali u vazduh. Posle dva rafala, jedan od njih mi je rekao: "Treći je tvoj." To je značilo da će me ubiti ako ne odem.

Uplašila sam se i sakrila se iza jednog drveta razmišljajući o tome šta bi se desilo sa mojim sinom i zaovom, koji su oboje invalidi, ako me ubiju.

Ostala sam iza drveta dok nisu odmakli.

Maknula sam se od drveta i krenula prema putu i gledala. Gledala sam kako odlaze sve dok nisu stigli do okuke. Posle toga ih više nisam videla. Mislila sam da ga vode do komandnog mesta.

Vratila sam se do drveta i tamo ostala još 15 ili 20 minuta. Dok sam stajala iza drveta, posvuda oko mene se čula pucnjava. Dok sam tamo stajala petnaestak minuta, čula sam rafal iz pravca u kom je odveden moj muž.

Vratila sam se ostalima kući. Rekla sam sinu i zaovi da sam čula pucnjavu i da mislim da su ubili Lazu.

Tog dana je putem pored naše kuće prošlo još nekoliko vojnika.

Moj muž se nije vratio.

Čak sam i u nedelju vojnike koji su prolazili pitala jesu li videli mog muža.

Popodne te nedelje u naše dvorište su došli jedna žena vojnik i jedan muškarac vojnik, prošli su kroz kuću tražeći novac, municiju i oružje. I te vojnike sam pitala za muža. Nisu znali.

Vojnik mi je rekao da se zove Stipe. Dok su pretraživali kuću, morala sam da hodam ispred njih. Pitala sam Stipu zašto moram da idem ispred njega. Rekao mi je da je to zbog toga da bomba ili nagazna mina, ako se nalazi u kući, ubije prvo mene. Tog vojnika sam ranije videla u Kninu. On me znao po imenu, ali ja njega nisam.

Imao je oko 35 godina i nosio je maskirnu uniformu. Bio je dobar čovjek, a poreklom je bio iz Sinja.

U utorak 8. avgusta 1995., oko 16:00 sati, u autu su prošla ista dva vojnika koja su odvela mog muža i zaustavila se pored mene dok sam stajala pored puta blizu naše kuće. Pitali su me: "Šta čekaš, stara?" Odgovorila sam: "Čekam da saznam šta se desilo s mojim mužem jer ste ga odveli i ja ne znam šta je sa njim." Čula sam jednog od njih kako kaže: "Ne moraš više da ga čekaš, nećeš ga videti živog." Na to sam ja rekla: "Ako ga neću videti živog, hoću li videti njegovo mrtvo telo?" Jedan od njih je odgovorio: "Ako uspem da ga nadem." Nosili su iste uniforme i imali iste poveze oko glave. Vozili su se u srednje velikom, belom autu. Moguće da je to bila Zastava.

Vratila sam se kući i rekla Rajku da sam sreła vojnike. Rajko je rekao da mu izguram kolica napolje. Uspeo je da dođe do kapije, izašao je iz invalidskih kolica i otpuzao prema putu. Moja zaova je izvela invalidska kolica na put. Rajko je seo u kolica i krenuo prema Kninu, a iza njega je išla moja zaova. Pratila sam ih. Posle nekog vremena, vratili su se i kad smo se sreli, Rajko mi je rekao: "Mama, tamo je otac, mrtav je, a njegovo telo leži blizu Simine kuće."

Simo se preziva Vukmirović. Simo je godinu dana ranije poginuo u nesreći. Njegova žena je još uvijek živa.

Kad mi je Rajko rekao gde se nalazi telo mog muža, otišla sam do Simine kuće, ali nisam videla telo. Vratila sam se Rajku i svojoj zaovi. Odvela me je do mesta gde je ležalo telo mog pokojnog muža.

Simina kuća se nalazi sa desne strane puta prema Kninu. Videla sam da Lazino telo leži ispod grmlja pored ceste. Bilo je otprilike 15 metara udaljeno od puta i oko 500 metara od moje kuće.

Kad sam ga pronašla, videla sam da mu je lobanja napukla, stomak rasporen i izgledalo je kao da je više puta pogoden iz vatrenog oružja u stomak. Telo se raspadalo. Oko otvorene utrobe bilo je mnogo muva. Izgledalo je kao da su mu ruke i noge slomljene. Vilica mu je bila iščašena. Nisam primetila nikakvih posebnih povreda na vratu. Prepoznala sam mu lice i odeću. Lice i ruke su mu bili prljavi. Obrisala sam mu lice maramom i pokrila ga. Otišla sam kod Simine žene Ljerke. Ljerka i Simo su se skrivali u kući. Zamolila sam je da mi da nešto da ga pokrijem.

Dala mi je čist čaršaf. Pokrila sam ga čaršafom. Pitala sam Ljerku da li su nešto videli ili čuli. Odgovorili su da nisu. Vratila sam se kući.

Istog dana, u utorak, 8. avgusta 1995, našoj kući je došao jedan visoki hrvatski vojnik i doneo nam hrane. Zamolila sam ga da stupi u kontakt sa mojom rodbinom u Splitu i kaže im šta se desilo.

U petak, 11. avgusta 1995, posetio nas je Krešo Topić iz Drniša s još nekim ljudima. Kreša Topića sam poznavala od ranije. On je dobar čovek. Hrvat je. Odmah je policiju obavestio o smrti mog muža.

Leš mog muža je 22. avgusta 1995. prenesen na novo groblje u Kninu. Bila sam prisutna dok su odnosili leš, a tamo je bilo i mnogo hrvatskih vojnika. Jedan vojnik je hteo da slika mene i leš mog muža. Kad sam odbila, udario me je jedan čovek u civilnoj odeći koji je nosio papire i zapisivao. Nisam poznavala tog čoveka. Kad sam čula da su lešu mog muža dodelili broj 498, komentarisala sam cinično, zbog čega me taj civil ponovo udario. Leš mog muža stavljen je u vreću i utovaren na kamion.

Pitala sam ih da li mogu muža ukopati na naše groblje, a isti taj civil je odbio moj zahtev i rekao: "Ti srpska kurvo, kako to možeš da tražiš?"

Moj muž je ukopan pod svojim imenom na novom groblju u Kninu.

Pošto je telo mog muža odvezeno, prevezli su me članovi PMEZ-a koji su prolazili. Ispričala sam im šta se desilo. Posmatrači su hteli da nas premeste u kamp, ali sam odbila jer sam imala životinje i plašila sam se da bi mi čim odemo spalili kuću. Pucnjava više nije bila toliko intenzivna. Hrvatski vojnici su doneli još hrane, zbog čega sam dobila dojam da se situacija poboljšala.

Gotovo neposredno nakon što se situacija smirila, počelo je paljenje kuća. To je bilo četiri ili pet dana posle 6. avgusta 1995.

Videla sam kako pljačkaju kuću mog rodaka Nikole Damjanića. Njegova kuća se nalazi blizu moje. Prvo je po mene došao jedan vojnik. Rekao mi je da moram krenuti sa njim da im nešto pokažem. Odveo me do Nikoline kuće gde sam videla nekoliko

drugih vojnika koji su već razvalili vrata. To je bilo pet ili šest dana posle 6. avgusta. Pitala sam vojnika šta me trebaju pošto su vrata bila razvaljena. Rekao je: "Doveli smo te da uđeš prva u kuću i proveriš da li ima neka granata ili nagazna mina, pa ako ima, da ti prva pogineš." Ušla sam prva u kuću. Kad sam obišla kuću, videla sam da je sve na mestu. Nikola je bio u Sloveniji jer tamo živi. U toj kući su živeli Nikolini roditelji. Oni su pobjegli u petak, 4. avgusta 1995. Tog dana sam nekoliko puta videla civile i vojnike kako iz kuće iznose nameštaj i druge vredne stvari i toware ih na kamion i u automobile. Kamion je tovarilo četiri ili pet vojnika. Vojnici su tovarili i automobile. Zovem ih vojnici jer su bili u zelenim maskirnim uniformama. Međutim, nisam sigurna da su stvarno bili vojnici. Nisam vidjela nijednog policajca kako pljačka kuće. Videla sam da su sve izneli iz kuće. Gledala sam iz štale gde sam muzla kravu. Videla sam i da su ubili Nikoline dve svinje, psa i dve koze.

Čim su otišli, otišla sam Nikolinoj kući koja je bila u neredu. Ostavili su madrac. Mislila sam da će se vratiti po njega. Zato sam ga uzela za svog sina. Uspela sam da sačuvam nekoliko komada nameštaja i stvari iz kuće za Nikolu koje sam sakrila u plast. To sam vratila Nikoli kad se vratio mesec dana kasnije. Nisam prepoznala nijednog od ljudi koji su opljačkali kuću. Pošto nisam smela da odem na put, nisam videla registarske tablice.

Dok sam dva ili tri dana nakon pljačke kuće čuvala kravu, videla sam kako iz pravca Knina dolaze četiri vojnika i jedan policajac. Videla sam kako se zaustavljaju pored velike kuće Ilije Damjanića. Čula sam ih kako mi kažu da će spaliti Nikolinu i Ilijinu kuću. Zamolila sam ih da ne zapale te kuće i oni su me poslušali. Otišli su. Kasnije je sve uklonjeno s kuća. Nisam videla ko je to uradio.

Dok sam bila napolju sa kravom, videla sam dim iz pravca zaselaka Vukmirović, Biskupija i Vujatović. Čula sam da su spalili i kuće u Vrbniku. Nisam videla ko je to uradio. To se često dešavalo noću. Nisam izlazila tri meseca jer sam se plašila, a i nije bilo mnogo ljudi koje sam mogla da posetim. Osim toga, bolela me noga i teško sam se kretala.

Negde oko 16. avgusta 1995, dok sam bila u kući, čula sam krikove i glas Đurđije Amanović, koja je živela u komšiluku sa druge strane puta. Đurđija je rođena 1927. Jedna polovica tela joj je paralisana od moždanog udara, tako da se i ona teško kretala.

Otišla sam do njene kuće i videla tri vojnika. Nosili su zelene maskirne uniforme. Ostala sam pored puta. Nisam ih prepoznala. Nisam videla nikakav auto. Nisam prilazila kući jer sam se plašila. Videla sam ih kako dolaze iz kuće i prilaze mi.

Videla sam kako izvode Đurđiju iz kuće i ponovo je teraju da uđe postavljajući joj pitanja o ljudima u okolini. Pošto Đurđija nije dobro čula, morali su vikati. Osim toga, čula sam dvojicu vojnika kako se svađaju oko toga da li da je zapale. Dok sam još uvek bila napolju, čula sam Đurđiju kako vrišti. Nakon što su vojnici otišli, ušla sam u kuću. Đurđija je bila u svojoj spavaćoj sobi, a pod u toj sobi je bio spaljen. Osjetila sam miris vatre u kući.

Takođe sam videla da je Đurđijina suknja spaljena. Đurđija mi je reko da su zapalili vatru i da su hteli da je spale. Optužili su njene sinove da su četnici. Pomogla sam joj da presvuče suknju, očisti sobu i napravi krevet. Bila je preplašena i otišla je u krevet. Nije bila povredena. Otišla sam kući i nakon tog događaja sam se za nju brinula šest meseci.

Sledećeg dana vratili su se neki vojnici i uzeli drvo za ogrev. Bila sam tamo i pitala ih zašto uzimaju drva. Jedan vojnik mi je zapretio da će me ubiti. Nisu uzeli sva drva. Odnela sam drva svojoj kući, a ostatak je bio kod Đurđije u kući. Đurđija se složila sa tim da ja uzmem drva. Tog dana su odneli televizor i parket.

Vojnici su otišli u pravcu Drniša. Vozili su veliki, zeleni vojni kamion sa ceradom pozadi. Ti vojnici su imali između 25 i 30 godina.

Videla sam vojnike i civile kako gotovo svaki dan pljačkaju kuće u mom komšiluku. Stalno su prolazila vojna i civilna vozila. Niko ih nije zaustavljao. Videla sam nekoliko policajaca. Nisam ih videla kako krađu, jer su to za njih radili vojnici. To su nam rekle hrvatske porodice sa kojima smo bili u prijateljskim odnosima.

Paraf: /parafirano/

POTVRDA SVEDOKA

Izjava mi je glasno pročitana na srpskom jeziku i sadrži sve što sam rekla, po svom znanju i sećanju. Izjavu sam dala dobrovoljno i svesna sam da se može upotrebiti u sudskom postupku pred Međunarodnim sudom za krivično gonjenje osoba odgovornih za teška kršenja međunarodnog prava počinjena na teritoriji bivše Jugoslavije od 1991, kao i da mogu biti pozvana da javno svedočim pred Sudom.

Potpis: /potpisano/

Datum: 8. juli 1999.

RADNA VERZIJA

POTVRDA PREVODIOCA

Ja, Andrea Čačić, prevodilac, potvrđujem sledeće:

- 1) Odgovarajuće sam kvalifikovana i ovlašćena od strane Sekretarijata Međunarodnog suda za krivično gonjenje lica odgovornih za teška kršenja međunarodnog prava počinjena na teritoriji bivše Jugoslavije od 1991. da prevodim sa srpsko-hrvatskog jezika na engleski jezik, kao i sa engleskog na srpsko-hrvatski jezik.
- 2) Vesela Damjanić mi je dala do znanja da govori i razume srpski jezik.
- 3) Gorenavedenu izjavu sam usmeno prevela sa engleskog na srpski jezik u prisustvu Vesele Damjanić koja je, po svemu sudeći, čula i razumela prevod ove izjave.
- 4) Vesela Damjanić je potvrdila da su, po njenom znanju i sećanju, činjenice i ostalo navedeno u ovoj izjavi istinite onako kako sam ih prevela, što je potvrdila svojeručnim potpisom na predviđenom mestu.

Datum: 8. juli 1999.

Potpis: /potpisano/

MEĐUNARODNI SUD ZA KRIVIČNO GONJENJE LICA
ODGOVORNIH ZA TEŠKA KRŠENJA MEĐUNARODNOG HUMANITARNOG
PRAVA POČINJENA NA TERITORIJI BIVŠE JUGOSLAVIJE OD 1991. GODINE

IZJAVA SVEDOKA

PODACI O SVEDOKU:

Prezime: DAMJANIĆ
Ime: Vesela Ime oca: Lazo MILIĆ
Nadimak: Pol: ženski
Datum rođenja: 29. septembar 1937. Mesto rođenja: Biskupija

Nacionalnost: Srпкиnja Veroispovest: pravoslavna

Jezik/jezici koje govori: srpskohrvatski

Jezik/jezici koje piše (ako se razlikuje od navedenih):

Jezici korišćeni u toku razgovora: engleski i srpskohrvatski

Trenutno zanimanje: nema Prethodno: nema

Datum razgovora: 13. oktobar 2004.

Razgovor vodio: Kabita Nirola i Arun Balakrishnan Prevodilac: Tihana Dedović
Imena svih lica prisutnih tokom razgovora: Kabita Nirola, Arun Balakrishnan, Tihana
Dedović, Zana Lawes i DAMJANIĆ Vesela

Potpis: /potpisano/
(svedok)

Paraf: /parafirano/
(ostali prisutni)

IZJAVA SVEDOKA:

1. Jednu raniju izjavu dala sam MKSJ 1999. godine. U vezi sa događajima u avgustu 1995. godine želim da pojasnim sledeće.
2. Krešo TOPIĆ mi je rekao da će javiti policiji da dođu po telo.
3. U nedelju 26. avgusta 1995. godine, pripadnici vojske došli su po telo moga supruga. Ti ljudi nosili su maskirne uniforme. Ne znam kojoj jedinici su pripadali. Bili su zaduženi za prikupljanje tela. Ja sam bila na mestu gde je ležalo telo moga supruga.
4. Osoba koja me je maltretirala nije bila civil, kako sam navela u svojoj ranijoj izjavi, već uniformisno lice. Taj čovek je imao neku evidenciju ili knjigu u koju je zapisao broj leša. Gurnuo me je i ja sam pala. Kasnije su me pronašli pripadnici UNHCR i odveli me kući.
5. Moja ćerka Rada MEDIĆ je u maju 2002. godine išla u Zagreb da identifikuje telo moga supruga. On je sahranjen u julu 2002. na seoskom groblju u Vrbniku.

Deklaracija

Upozorena sam na to da bi moja izjava mogla da bude data na uvid organima unutrašnjih poslova i/ili drugim pravosudnim organima. Pristajem na to da se moja izjava da na uvid navedenim organima, prema nahođenju Tužilaštva Međunarodnog krivičnog suda za bivšu Jugoslaviju.

POTVRDA SVEDOKA

Izjava mi je glasno pročitana na srpskohrvatskom jeziku i sadrži sve što sam rekla , po svom znanju i sećanju. Izjavu sam dala dobrovoljno i svesna sam da se može upotrebiti u sudskom postupku pred Međunarodnim sudom za krivično gonjenje osoba odgovornih za teška kršenja međunarodnog prava počinjena na teritoriji bivše Jugoslavije od 1991, kao i da mogu biti pozvana da javno svedočim pred Sudom.

Potpis: /potpisano/

Potpis: /potpisano/
(svedok)

Paraf: /parafirano/
(ostali prisutni)

Datum: 13. 10. 2004.

POTVRDA PREVODIOCA

Ja, Tihana DEDOVIĆ, prevodilac, potvrđujem sledeće:

- 1) Odgovarajuće sam kvalifikovana i ovlašćena od strane Sekretarijata Međunarodnog suda za krivično gonjenje osoba odgovornih za teška kršenja međunarodnog prava počinjena na teritoriji bivše Jugoslavije od 1991. da prevodim sa srpskog jezika na engleski jezik, kao i s engleskog na srpskohrvatski jezik.
 - 2) DAMJANIĆ Vesela mi je dala do znanja da govori i razume srpskohrvatski jezik.
 - 3) Gorenavedenu izjavu sam usmeno prevela s engleskog na srpskohrvatski jezik u prisustvu DAMJANIĆ Vesele koja je, po svemu sudeći, čula i razumela prevod ove izjave.
 - 4) DAMJANIĆ Vesela je potvrdila da su, po njenom znanju i sećanju, činjenice i ostalo navedeno u ovoj izjavi istinite, onako kako sam ih prevela, što je potvrdila svojeručnim potpisom na predviđenom mestu.
-
-

Datum: 13. oktobar 2004.

Potpis: /potpisano/

Potpis: /potpisano/
(svedok)

Paraf: /parafirano/
(ostali prisutni)

REPUBLIC OF CROATIA

PUBLIC ADMINISTRATION OFFICE
 THE ŠIBENIK-KNIN COUNTY
 KNIN REGISTRY OFFICE

Exempt from fee from
 Article 6, Paragraph 11
 of the Law on Administrative
 Fees

Excerpt from the Registry of Death**Unique Citizen's Number**

In the registry of death for the place Orlić under the number 37 for the year 2006 the following person's death has been registered on 27 November 2006:

Day, month, year and hour of death	24 November 2006	Sex: Female
Place of death	Vrbnik	
First name	Vesela	
Surname	DAMJENIĆ	
Surname before contraction of marriage	MILIĆ	
Day, month and year of birth	1 st October 1937	
Place of birth	Biskupija	
Nationality	Serb	
Citizenship	Croatian	
Occupation	Retired person	
Place of residence and address	Biskupija	
Marital status	Widow	

Name and surname of the spouse before contraction of marriage		
Name and surname of the parents	father	late Lazo MILIĆ
	mother	late Marija MILIĆ
Name, surname and residence of the person who reported the death, that is of the name of the institution if reported by one		Health Centre Knin
Proclamation of the missing person as dead and fact of death determined in legal proceeding		-----
<p>Remarks and additional entries:</p> <p>Registration performed based on the report of fact of death by Health Centre Knin on 24 November 2006.</p> <p>-----</p>		

Numeration:

Class: 223-04/07-03/655

File number: 2182-06-10-07-1

/round stamp/

Knin, 30 May 2007

(place and location)

Registrar:

Mira MALENICA

/signed/